

(נח ח, יא) ותבא אליו היונה לעת ערב והנה עלה זית טרף בפיה ואותו היום נראו ראשי האילנות 'בעלי התוספות' שם, ופירש רש"י אמרה יהי' מזונותי מרורים כזית בידו של הקב"ה ולא מתוקים כדבש בידי בשר ודם. בי"ז תמוז הבאתי דברי 'בעלי התוספות' שאז נשלחה היונה בפעם ראשון והי' י"ז בתמוז ולא מצאה מנוח ונרמז לישאל שנמשלו ליונה ובי"ז בתמוז היו התחלת החורבן שאז נבקעה העיר ע"ש.

ויש עוד להוסיף בזה הנה ג' פעמים נשלחה היונה בי"ז תמוז ובכ"ד בו ובא' באב בפעם הראשון לא מצאה מנוח ובב' עלה זית טרף בפ' ובג' חרבו פני האדמה בו נרמז לישאל על ג' גלותם ממנו יתברך ראשונה למצרים ולא מצאה היונה מנוח מקוצר רוח ומעבודה קשה של מצרים ותשב אליו בתשובה כמש"נ (שמות ב, כג) ויזעקו ותעל שועתם אל האלקים וגו'. וישמע אלקים את נאקתם וגו' וישלח ידו מכותיו וגבורותיו ע"י משה עבדו ויקחה אליו לעם ויבא אותה אליו כמש"נ (יתרו יט, ד) ואבא אתכם אלי. והתיבה תרמוז לצלל דקוב"ה והוא באברתו יסך עליהם ותחת כנפיו יחסינו.

ויוסף שלח את היונה היא גלות בבל והנה שמה לא הרעו לה מלכי בבל ופרס ומהם הי' גדולים בחצרי מלכים כדניאל חנני' מישאל ועזרי' מרדכי ורעיהם ובכל זאת ותבוא אליו היונה אעפ"י שלא הי' גאולה שלימה וע"כ לא נאמר כמו לעיל וישלח ידו ויקחה ויבא אותה אליו רק היא באתה אליו ברשות ותחת מלכי פרס ובמעט עם ומחסור ודוחק הרבה אמנם היא הביאה עלי' זית טרף בפ' ואמרה יהיו מזונותי מרורים כזית בבית אלקינו בירושלים בידו של הקב"ה כמו שהי' להם תחלה מניעות וסיבות משכניהם סביב ולא מתוקים בדבש בידי בשר ודם כמלכי פרס שטוב הי' להם במדינותיהם.

ועל גלות המר הארוך האחרון נרמז שליחות הג' מן התבה ובעבור שאין זמן ומועד לגאולה ולבא לפומא לא גלאי לא נאמר בה שיבה. והיא ממש דומה לגלות הזה שנאמר בה (עמוס ה, ב) נפלה לא תוסיף קום בתולת ישראל כמו כן כאן נאמר ולא יספה שוב אליו עוד וכשם ששם במעברא מתרצי לה הכי (ברכות דף ד' ע"ב) נפלה ולא תוסיף לנפול עוד קום בתולת ישראל. כמו כן כאן נאמר וישלח את היונה ולא יספה עוד להשתלח ולילך בגלות אחרי גאולתה מטעם כי שוב אליו עוד כשתשוב אליו תהי' עוד לעולם תחת כנפיו. כי זה גלות האחרון ויגאלינו וישוב שנית לקדשה ואל יוסף לגרשה עוד וכשם שבימי נח נתקנה הארץ ע"י מי המבול כמו כן בגאולתינו כתיב (ישעי' יא, ט) כי מלאה הארץ דעה וגו' כמים לים מכסים.

דבר יום ביומו כ"ד תמוז

נח ח, ה – וישלח את היונה מאתו לראות הקלו המים מעל פני האדמה

(תוכן: רמז בפרשה על העתיד, ד' גלויות ואח"כ גאולה שאין אחרי' גלות)

א. וישלח את היונה וגו' רמז גם כן כל זאת הפרשה על העתיד וכן אמרו במדרש הנעלם כי בענין היונה רמזים הגלויות וכנסת ישראל היא משולה ליונה דכתיב יונתי בחגוי הסלע, ובעונה נשתלחה ונתגרשה כדכתיב שלח מעל פני. וזהו וישלח את היונה מאתו בגלות בבל ולא מצאה היונה מנוח לכף רגלה שהכביד מלך בבל עולו עליהם וכתוב שם ובטרם יתנגפון רגליכם על הרי נשף.

ותשב אליו אל התיבה שחזרה בתשובה וקבלה. וזהו וישלח ידו ויקחה כדכתיב וידי אדם מתחת כנפיהם, חזרה לחטוא כבראשונה ויוסף שלח את היונה בגלות יון. ותבא אליו היונה לעת ערב שחזרה בתשובה. ולפי שגלות יון החשיך פניהם של ישראל כשולי קדירה, אמר לעת ערב לפי שחשך עליהם היום וערבה כל שמחה. והנה עלה זית טרף בפ' לולי שהעיר השם רוח הכהנים המשוחים בשמן זית שהם חשמונאי ובניו כמעט אבדה שארית ישראל...

אח"כ חזרה לחטוא כבראשונה וגלתה גלות רביעי הוא גלות אדום, וזהו וייחל עוד שבעת ימים אחרים וישלח את היונה בגלות אדום ולא יספה שוב אליו עוד היא מעצמה אלא שהקדוש ברוך הוא יעורר אותה ויקימה מעפרה כדכתיב אקים את סכת דוד הנופלת. וזהו נפלה ולא תוסיף קום בתולת ישראל שפירושו ולא תוסיף קום מעצמה אלא שהקדוש ברוך הוא יסייעה ויתן לה יד. וזהו אקים את סוכת דוד וזהו ולא יספה שוב אליו עוד מעצמה לפי כובד הגלות והשעבוד עד שהשם יסייעה.

צרוך המור

נח ח, יא – ותבוא אליו היונה לעת ערב והנה עלה זית טרף בפיה וגו'

(תוכן: רמז שהגאולה תהי' בעת ערב)

ותבוא אליו היונה לעת ערב רמז מזה לישאל שיהיו נגאלין לעת ערב שנאמר והי' לעת ערב יהי' אור (זכרי' יד, ז).

מרבינו משה הדרשן רבו של רש"י ז"ל

(תוכן: רמז בפסוקים לגלות מצרים ובבל, וגלות זה האחרון)

א. כ"ד תמוז . . בו שלח נח מן התיבה את היונה שנית

המשך ממעמוד יא

בברכת הצלחה בכל האמור לעיל מתוך בריאות הנכונה ונחת חסידותי ביחד עם זוגתי שתליטי"א מכל יו"ח שיחיי,